



NACIONALINĖ VARTOTOJŲ KONFEDERACIJA

Kodas 126374789, Kalvarijų g. 20-2, Vilnius LT-09309

Tel.+37068625661, konfederacija@vartotojai.eu, www.vartotojai.eu

LR Vyriausybei

LR Teisingumo ministerijai

2020-03-20 Nr.NVK03/20

LR Sveikatos apsaugos ministerijai

DĖL BŪTINIAUSIŲ PRODUKTŲ IR PASLAUGŲ KAINŲ PASKELBUS EKSTREMALIĄ SITUACIJĄ

Ekstremalių situacijų ir didelių nelaimių metu, arba kai egzistuoja didelio masto grėsmė, kai kurie prekybininkai nesąžiningai pasinaudoja vartotojais, smarkiai padidindami kainas būtiniausioms vartojimo prekėms ar paslaugoms. Paprastomis sąlygomis vartojimo prekių ir paslaugų kainodara yra palikta reguliuoti rinkai, tačiau kai paskelbiama ekstremali situacija ar parengties būsena, rinka dažnai nebeatlieka kainodaros reguliavimo funkcijų. Viešasis interesas reikalauja, kad būtų draudžiamas per didelis ir nepagrįstas kainų padidėjimas būtiniausioms vartojimo prekėms ir paslaugoms.

LR Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 4 straipsnyje yra numatyta, kad „Ūkinės veiklos apribojimai gali būti nustatyti tik įstatymais ir jeigu jie yra būtini nacionalinio saugumo interesams apsaugoti“.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta bei į kitų pasaulio šalių analogišką teisinį reglamentavimą, Nacionalinė vartotojų konfederacija, siekdama apsaugoti vartotojus nuo per didelio ir nepagrįsto kainų padidėjimo, kuris tiesiogiai susijęs su sveikata, sauga, vartotojų gerove ir nacionaliniu saugumu, per paskelbtą ekstremalią situaciją ar netrukus po jos, siūlo šiuos LR Civilinės saugos įstatymo pakeitimus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMAS

1. Siūlome papildyti įstatymo 6 straipsnį:

6. ~~Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.~~

Ekstremali situacija - tai didelės žalos, gyventojų gyvybių ar turto praradimo priežastis, atsirandanti dėl natūralių ar žmogaus sukeltų priežasčių, įskaitant gaisrą, potvynį, žemės drebėjimą, vėją, sniegą, audrą, cheminių medžiagų, naftos išsiliejimas ar kitas vandens ar dirvožemio užteršimas, epidemija, oro užterštumas, sausra, užkrėtimas

kita ekstremali situacija.

2. Siūlome papildyti šiais **naujais** punktais:

37'. „Normali vidutinė mažmeninė kaina“ reiškia:

37.1'. Prekių ir paslaugų atveju - ne daugiau kaip 10% daugiau nei kaina, už kurią panašios paslaugos buvo parduotos ar pasiūlytos 90 dienų laikotarpiu prieš ekstremalios situacijos paskelbimą.

34 straipsnis. Vartotojų apsauga paskelbus ekstremalią situaciją

1. Draudžiama nesąžininga kainų nustatymo praktika

a) Bet kuriam asmeniui už bet kokias prekes ar paslaugas, parduotas nepaprastosis padėties metu, kilusią dėl ekstremalios situacijos, yra neteisėta imti didesnę nei įprastą mažmeninę kainą bei Vyriausybės nustatytus parduodamų prekių maksimalius kiekius vienam asmeniui.

b) Kai yra paskelbiama ekstremali situacija, šio straipsnio nuostatos yra taikomos tik toms prekėms ar tarnyboms, kurios konkrečiai nurodytos atitinkamame Vyriausybės dokumente.

c) Šiame straipsnyje nustatyti kainų apribojimai gali būti įvesti arba panaikinti atitinkamu atsakingos institucijos potvarkiu.

2. Sankcijos, teisių gynimo būdai ir vykdymas

a) Gali būti laikinai sustabdyta ar apribota asmens, pažeidžiančio 34.1.a. straipsnio veiklos licenzija ar leidimas.

b) Bet kuris asmuo, pažeidžiantis šio straipsnio nuostatas yra baudžiamas iki 5000 Eurų bauda.

Kad šis straipsnis būtų įgyvendinamas, reikia nustatyti atgrąsančio dydžio baudas. Baudos dydis turėtų priklausyti nuo įmonės apyvartos. Taip pat reikėtų keisti Administracinių nusižengimų kodeksą, nes numatytos sankcijos už Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ar pažeidimą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims yra numatytos – nuo trisdešimt iki šešiasdešimt eurų baudos. Tokio dydžio baudos visiškai neatlieka prevencinės funkcijos.

NVK Tarybos prezidentė



Alvita Armanavičienė